

De gedachte dat melkproductieverhoging gelijkstaat aan inkomensverbetering is al even uit de lucht. Het bevestigt de filosofie van Siem van der Hulst, die trouw blijft aan de uit zwang geraakte blaarkopkoe.

'Ik schrik niet van een vaarzenlijst van 5000 kilogram melk.'

Blaarkoppen in West-Friesland. Wie over de Westfriesdijk rijdt in het Noord-Hollandse Winkel, ontwaart een opmerkelijk tafereel in het landschap. Zwarte en rode blaren steken fraai af tegen het frisgroene voorjaarsgras. Het zijn de 75 melkkoeien van Siem (47), Mieke (45) en Frank (22) van der Hulst. Hoe idyllisch het plaatje ook is, degene die vermoedt dat het hier om een hobbybedrijf gaat, heeft het mis. Van der Hulst zet zich schrap voor de toekomst. Het familiebedrijf omvat een kaasmakerij, een moderne ligboxenstal voor 120 melkkoeien en wil groeien naar zes tot zeven ton melk.

Leidse kaas

Vijf jaar geleden zag de situatie er nog heel anders uit. In het Zuid-Hollandse Voorhout molk Van der Hulst met 45

koeien een quotum vol van 167.000 kilogram melk. Omdat het bedrijf in 2001 moest wijken voor woningbouw ontstond er financiële ruimte om in Winkel een akkerbouwbedrijf met 56 hectare kleigrond te kopen. Kort na de MKZ-periode startte de bouw van de ligboxenstal en groeide het bedrijf inclusief lease-melk naar 400.000 kilogram melk. Wat bleef was de productie van Leidse boerenkaas, een roodgekleurde komij-

Siem van der Hulst: 'Een blaarkop kan goed met een stengel overweg'

nenkaas met 30 procent vet. 'We verkazen ongeveer 25 procent van het quotum en maken boter van de room. De Leidse kaas zit in de BOB-regeling, die patenten regelt voor streekeigen producten.' Behalve uit traditie en liefhebberij maakt het bedrijf kaas om economische redenen. Siem van der Hulst: 'Kaas geeft

Siem van der Hulst: 'Blaarkopfokkers

Verslinders v

Gonnie 289 (v. Italie's Simon) geldt voor Siem van der Hulst als een true type blaarkopkoe

een meerwaarde aan de melk van ongeveer tien cent per liter. De kaas die aan huis wordt verkocht, levert zes tot zeven euro per kilogram op, de groothandel gaf het afgelopen jaar gemiddeld 4,65 euro. Als je de uren rekent, kan het zelf verkopen niet uit en melk je in de tank voordeliger. Maar omdat de arbeid beschikbaar

Bij de laatste MPR produceerden 75 dieren (waarvan 24 vaarzen) een rollend jaargemiddelde van 6021 kg melk met 4,66% vet en 3,56% eiwit. De lagere melkproductie per koe is volgens Van der Hulst niet nadelig voor de portemonnee. 'Tegenover een lagere productie staan ook lagere kosten', verduidelijkt de vee-

subsidieert, gaan meer veehouders overstag. Dat is belangrijk voor het rasbehoud en in mijn geval om verkoop en fokkerijmogelijkheden te vergroten', zegt Van der Hulst.

KI-stier op het erf

Op fokkerijgebied heeft Van der Hulst een rotsvast vertrouwen in de bloedlijnen uit de stal van Nederlands bekendste blaarkopfokker, Lammert Huizinga uit Winsum. 'Ik bel hem gewoon op, hij weet welke stieren qua bloedspreiding bij mijn veestapel passen.' Huizinga's Italiestieren drukken hun stempel op de veestapel, waarin voormalig KI-stier Itale's Yoel (v. Itale's Johannes) sinds mei zijn dekdiensten verricht. 'Na twee sprongen wilde Yoel bij HG niet meer springen. Biologisch melkveehouder Jan Spaans en ik hebben hem van de KI gekocht.' Behalve natuurlijk dekkende stieren benut de veehouder voor meer bloedspreiding via KI ook sperma van Hemko, Sunny, Woldman, Itale's Johannes en de proefstier Itale's Jaap.

Eenmaal in de ruim opgezette, frisse ligboxenstal wijst Van der Hulst zijn stalfavoriet aan: Gonnie 289 (v. Itale's Simon). Zij is het type koe dat de blaarkopfokker voor ogen heeft. 'Ze heeft een mooie uier, sterke benen, een goede aftekening en is raszuiver', zegt Van der Hulst, terwijl hij een klopje geeft op haar bespiede frame. Als vaars startte Gonnie voorzichtig met 5724 kg melk, 4,71% vet en 3,52% eiwit in 320 dagen. Nu draagt ze als tweedekalfs dagelijks 37 kilo melk naar de melkput. Van der Hulst benadrukt dat de blaarkop een laatrijp dier is. 'De gemiddelde leeftijd van de veestapel ligt nu op 4,7 jaar omdat we zijn uitgebreid, maar dat kan veel hoger. Een blaarkop zit pas op haar top als ze vier keer gekalfd heeft, ik schrik niet van een vaarzenlijst van 5000 kilogram melk.'

Tijmen van Zessen

zijn van oudsher lagekostenboeren' an ruw voer

is, levert de melk op deze manier extra geld op.'

1000 kg krachtvoer per koe

Net als de boerenkaas bleef ook het blaarkopvee na de bedrijfsverhuizing. Het ras geniet volgens Van der Hulst sinds vijf jaar een groeiende belangstelling als ruwvoerverwerker in extensieve (veen)weidegebieden. 'Een blaarkop kan goed met een stengel overweg, Holsteinkoeien geven van dat grove gras geen melk. Daar is extra krachtvoer voor nodig, anders kwijnt de koe weg.'

Omdat veehouders anders met het natuurgras blijven zitten, is de keuze voor een ras dat wel raad weet met een structuurrijke, maar energiearme graskuil geen domme zet, denkt Van der Hulst. 'Los daarvan zet een blaarkop eigen ruwvoer efficiënter om in melk dan bijvoorbeeld een Holstein. Acht jaar terug hebben we Holsteinbloed gebruikt, maar onze voeding was er niet op afgestemd. Deze Holsteinkruislingen gaven minder melk dan de zuivere blaarkoppen omdat ons rantsoen uit veel gras en weinig krachtvoer bestond.'

houder. 'Wij voeren ongeveer 1000 kilogram krachtvoer en 300 kilogram soja per koe. Reken je dat om, dan liggen de krachtvoerkosten op 3,5 eurocent per kilogram melk. Met een blaarkop moet je leren werken. Oudere dieren kunnen toe met maximaal vier kilo krachtvoer en geven dan tussen de 30 en 38 kilo melk.'

Hoewel het ras bij uitstek onder sobere omstandigheden voldoet, voert Van der Hulst gangbaar (ruw)voer en wil hij de melkproductie opschroeven tot 7000 kilogram per koe. 'Met beheersgras is 7000 kilo melk een hele toer. Naast het weidegras krijgen de koeien volop kuilgras, in wei gedrenkte pulp, één kilogram soja als eiwitaanvulling en drie tot vier kilogram mais. Meer mais voeren lukt niet, anders groeien ze te veel en krijg je problemen rond het afkalven. Ik wil graag dieren verkopen voor de fokkerij en dan is een mooie lijst aantrekkelijk', verklaart de veehouder, die sinds zes jaar deelneemt aan stamboekregistratie en nu sinds een jaar MPR-deelnemer is. 'Blaarkopfokkers zijn van oudsher lagekostenboeren. Registratie en MPR kost hen te veel. Sinds de Blaarkopstichting deze